

Denis Thériault

De eenzame postbode

ROMAN

Vertaald door Gertrud Maes
en Martine Woudt

MEULENHOF

EEN

Kolkend als water
dat tegen de rotsen slaat
maakt de tijd lussen

In de Beukenstraat stonden voornamelijk esdoorns. Wie de straat in keek zag twee rijen flatgebouwen, sommige van drie en andere van vier verdiepingen, die bereikbaar waren via trappen buitenom. De straat telde honderdvijftien van die trappen op een rij, met in totaal veertienhonderdvijfennegentig treden. Dat wist Bilodo omdat hij de treden had geteld en herteld, want elke ochtend beklom hij die trappen stuk voor stuk. Veertienhonderdvijfennegentig treden met een gemiddelde hoogte van twintig centimeter, in totaal tweehonderdnegenennegentig meter. Meer dan anderhalf keer zo hoog als de Place-Ville-Mariewolkenkrabber. Eigenlijk beklom hij op die manier dag in dag uit, weer of geen weer, het equivalent van de Eiffeltoren, zonder mee te rekenen dat hij ook nog naar beneden moest. Voor Bilodo had die verticale mara-

thon niets van een topprestatie. Het was eerder een dagelijkse uitdaging. Zonder die uitdaging zou zijn leven hem vlak hebben geleken. Hij beschouwde zichzelf als een soort atleet en voelde een bijzondere verwantschap met rugzakwandelaars, die stoere specialisten van de lange afstand. Soms vond hij het jammer dat er onder alle prachtige duursporten geen aparte categorie voor trapklimmers bestond. Hij zou vast een goed figuur hebben geslagen op de 1500 treden of bij de 250 meter op-en-neer. Als er bij de Olympische Spelen een wedstrijd trapklimmen had bestaan, zou Bilodo uitstekende kansen hebben gehad om zich te kwalificeren, en misschien zelfs om die laatste, eervolle trede te bereiken, de hoogste van het podium.

Intussen was hij postbode.

Hij was zevenentwintig jaar oud.

* *
*

Bilodo liep al vijf jaar dezelfde postronde in de volksbuurt Saint-Janvier-des-Âmes, waar hij trouwens middenin was gaan wonen om dichterbij zijn werk te zijn. In al die jaren trouwe dienst had hij maar één werkdag verzuimd, voor de begrafenis van zijn ouders, die waren omgekomen bij een kabelbaanongeluk in Quebec. Je kon wel zeggen dat hij een toegewijde werknemer was.

's Ochtends begon hij in het Postcentrum met het sorteren van zijn post voor die dag. Het ging erom alle brieven en pakjes op volgorde van distributie te leggen en er pakketten van te maken, die een collega van de Posterijen

dan eerst met een bestelwagen naar gesloten postbussen langs het hele traject ging brengen. Bilodo kon die saaie taak met zeldzame vaart uitvoeren. Hij had een eigen sorteermethode, die zowel ontleend was aan de deeltechniek van croupiers als aan de techniek van een messenwerper: als met dodelijke precisie geworpen messen vlogen de enveloppen uit zijn hand naar het doel en vielen op hun plaats in de juiste vakken. Hij gooide zelden mis. Door deze uitzonderlijke vaardigheid was hij veel eerder klaar dan de anderen, en dat was des te beter, want dan kon hij ontsnappen. Naar buiten, op pad, met volle teugen de buitenlucht inademen en een nieuwe dag opsnuiven, de hele ochtend lopen zonder dat iemand je voorschreef hoe je je moest gedragen; voor Bilodo bestond er niets verrukkelijkers dan dat.

Natuurlijk was het niet alleen maar rozengeur en maneschijn. Er waren die vervloekte reclamefolders die rondgebracht moesten worden, de rugpijn, verstuikingen en andere veelvoorkomende blessures. 's Zomers kon het stikheet zijn, in de herfst raakte je doorweekt van de regen, 's winters veranderde ijzel de stad in een hachelijke ijsbaan en kon de kou bijten – net als de honden trouwens, zijn natuurlijke vijanden – maar de voldoening zich onmisbaar te weten voor de gemeenschap compenseerde al deze ongemakken. Bilodo had het gevoel dat hij deelnam aan het leven in de buurt, dat hij er een bescheiden, maar wezenlijke rol in speelde. De post bezorgen was voor hem een missie die hij nauwgezet volbracht, in de wetenschap dat hij daarmee bijdroeg aan het op orde

houden van het universum. Hij had met niemand ter wereld willen ruilen. Behalve misschien met een andere postbode.

* *
*

Bilodo at doorgaans in de Madelinot, een restaurant niet ver van het Sorteercentrum, en na het toetje nam hij altijd even de tijd om zich te wijden aan kalligrafie, de kunst van het schoonschrijven, die hij uit liefhebberij beoefende. Hij haalde zijn schrift en pennen tevoorschijn, ging aan de bar zitten en schreef een paar woorden uit een krant of een deel van het menu over, waarbij hij zich liet meevoeren door de choreografische bewegingen van de punt op het papier, walsend tussen de op- en neerhalen van het schuinschrift, zwierend met de weelderige unciaal of knokkend met gotische letters, en hij zag zichzelf dan graag als zo'n toegewijde middeleeuwse kopiïst die alleen op inkt en water leefde, zijn ogen bedierf en bevroren vingers kreeg, maar al doende onmiskenbaar zijn ziel warmde. Bilodo's collega's bij de Post begrepen er niets van. Als ze in een luidruchtige groep bij de Madelinot neerstreken om te eten, spotten ze met zijn kalligrafieopgingen en bestempelden ze het als geknoei. Bilodo nam het hun niet kwalijk, want ze waren zijn vrienden en eigenlijk alleen schuldig aan onwetendheid. Hoe kon je, behalve als ijverige, goedgeïnformeerde beoefenaar zoals hij, genieten van de subtiele schoonheid van een lijn, van het delicate evenwicht van de verhoudingen binnen een

mooi geschreven regel? De enige die er waardering voor leek te kunnen opbrengen was Tanja, de altijd vriendelijke serveerster, die zich oprecht voor zijn werk scheen te interesseren en zei dat ze het mooi vond. Ongetwijfeld een gevoelig meisje. Bilodo mocht haar graag. Hij gaf haar altijd een flinke fooi. Als hij wat beter had opgelet, had hij kunnen zien dat ze vaak vanuit haar hoekje bij de kassa naar hem keek, en dat ze, als het tijd voor het toetje was, altijd het grootste stuk taart voor hem neerzette. Maar dat had hij niet in de gaten. Of wilde hij het liever niet zien?

Bilodo keek niet meer naar andere vrouwen sinds Ségolène in zijn leven was gekomen.

* *
*

Bilodo woonde op de negende verdieping van een torenflat, in een met filmposters behangen driekamerappartement dat hij deelde met Bill, zijn goudvis. 's Avonds speelde hij Halo 2 of Dungeon Keeper en daarna at hij een kant-en-klaarmaaltijd voor de tv. Hij ging vrijwel nooit uit. Alleen zo nu en dan op vrijdag, als Robert erg aandrong. Robert, een collega bij de Post, was een medewerker die de brievenbussen leegde, en hij was ook zijn beste vriend. Robert ging wél vaak uit, bijna elke avond, maar Bilodo wilde maar zelden met hem mee, want hij hield niet erg van die rokerige disco's, oorverdovende houseparty's en clubs met naaktdanseressen waar zijn vriend hem mee naartoe sleepte. Hij bleef liever thuis, ver van de

drukte van de wereld en de vrouwenbillen, en meer dan ooit sinds Ségolène in zijn leven was gekomen.

Hoe dan ook had hij wel wat beters te doen met zijn avonden. Bilodo had het 's avonds thuis heel druk. Na de tv en de afwas deed hij de deur op slot en gaf hij zich over aan zijn geheime zonde.

TWEE

Bilodo was geen gewone postbode.

Tussen de duizenden ziellose paperassen die hij op zijn rondes bezorgde stuitte hij soms op een persoonlijke brief, een steeds grotere uitzondering in dit e-mailtijdperk en juist vanwege die zeldzaamheid des te fascinerender. Bilodo voelde dan eenzelfde emotie als een goudzoeker die een goudklompje in zijn zeef vindt. Die brief bezorgde hij niet. Niet onmiddellijk. Hij nam hem mee naar huis en stoomde hem open. Dáármee had hij het 's avonds zo druk, in de verborgenheid van zijn huis.

Bilodo was een indiscrete postbode.

Zelf ontving hij nooit persoonlijke post. Dat had hij wel gewild, maar hij kende niemand met wie hij innig genoeg was om mee te schrijven. Er was een tijd dat hij zichzelf brieven had gestuurd, maar de ervaring had hem teleurgesteld. Gaandeweg was hij ermee gestopt zichzelf te schrijven, en hij miste het nauwelijks; hij kon goed zonder zichzelf. Brieven van anderen waren heel wat boeiender. Echte brieven, geschreven door echte mensen

die in plaats van de reptielenkilte van het toetsenbord en het vluchtige van het internet de voorkeur gaven aan de sensualiteit van het schrijven met de hand en het zalige verlangen van het wachten, mensen van wie het een weloverwogen keuze was en bij wie je in bepaalde gevallen vermoedde dat het om een principekwestie ging, om een stellingname ten gunste van een leefwijze die minder werd bepaald door de race tegen de klok en de dwang om te presteren.

Er waren de grappige brieven die Doris T., uit het stadje Maria in Gaspésie, aan haar zus Gwendoline schreef om verslag te doen van de plaatselijke roddels, en de aangrijpende brieven van Richard L., gedetineerde in de strafinrichting van Port-Cartier, aan zijn zoontje Hugo. Er waren de lange mystieke epistels die zuster Régine, van de congregatie van Saint-Rosaire in Rimouski, aan haar oude vriendin Germaine zond, en de erotische verhaaltjes van Laetitia D., een jonge verpleegster die tijdelijk weg in Yukon zat, voor haar eenzaam achtergebleven verloofde, en ook die vreemde schrijfsels waarin een geheimzinnige O. een zekere N. adviseerde over een veilige manier om allerlei bovennatuurlijke wezens op te roepen. Er was van alles en nog wat, en overal vandaan: brieven van naaste verwanten en verre penvrienden, van bierproevers die hun aantekeningen uitwisselden, van wereldreizigers die hun moeder schreven, van gepensioneerde treinmachinisten die uitweidden over hun kwaaltjes; er waren de iets te geruststellende brieven die militairen vanuit Afghanistan aan hun bezorgde echtgenotes stuurden, de

verontruste woorden die ooms aan hun nichtjes schreven over geheimen die voor niets ter wereld verklapt mochten worden, de berichten die circusacrobates uit Las Vegas aan hun voormalige minnaars stuurden om het uit te maken, en zelfs haatbrieven die tot op de envelop aan toe overliepen van scheldwoorden, maar er waren vooral liefdesbrieven. Want ook als het geen Valentijnsdag was, bleef de liefde de meest gemeenschappelijke noemer, het onderwerp dat de meeste pennen op papier kreeg. De liefde in alle mogelijke vervoegingen en toonaarden, op allerlei manieren opgediend in de vorm van hoffelijke of vurige brieven, nu eens pikant, dan weer kuis, onbewogen of dramatisch, soms agressief, vaak lyrisch, des te aandoenlijker wanneer gevoelens in eenvoudige bewoordingen werden geuit, maar nooit zozeer als wanneer ze verstopt zaten tussen de regels, achter een scherm van onbeduidende woorden, en verborgen wegwijnden.

Nadat Bilodo de brief van de dag had gelezen en herlezen, nadat hij hem tot op het bot had geproefd, maakte hij er voor zijn archief een kopie van, die hij opborg in de map met bijbehorende kleur, en legde die op zijn beurt in een brandvrije archiefkast. De envelop met de originele brief plakte hij behendig weer dicht, en de volgende dag gooide hij hem bij de geadresseerde in de bus alsof er niets was gebeurd. Al twee jaar lang gaf hij zich over aan deze illegale activiteit. Het was een misdaad, daar was hij zich van bewust, maar het schuldgevoel was niet meer dan een flets spook vergeleken bij de oppermachtige nieuwsgierigheid. Welbeschouwd leed niemand eronder,